

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, dnia 26 marca 2025 r.

L. dz. 127/KRIA/2025/w

Pani
Magdalena Małgorzata Kołodziejczak
Posłanka na Sejm RP

Przewodnicząca
Podkomisji stałej do spraw budownictwa,
gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej
oraz poczty

W imieniu Krajowej Rady Izby Architektów RP serdecznie dziękujemy za zaproszenie na kolejne już posiedzenie sejmowej Podkomisji stałej do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej oraz poczty, które odbyło się 20 marca 2025 r. Inicjatywa cyklicznego przeglądu funkcjonowania nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest niezwykle cenna, tym bardziej, że otwiera również pole szerszej dyskusji o stanie polskiej architektury, urbanistyki i budownictwa.

Korzystając z okazji podjęcia tematu „Polskiej Polityki Architektonicznej”, chcemy szerzej przedstawić Pani Poseł idee polityk architektonicznych państw członkowskich Unii Europejskiej. Niestety, pomimo apeli środowiska architektów, Polska wciąż jest jednym z ostatnich państw europejskich nieposiadających na poziomie rządowym takiego dokumentu (w 2025 r. do opracowania polityki architektonicznej przystąpiła Słowacja). Jest to tym bardziej znamienne w kontekście polskiej prezydencji w Radzie UE, z okazji której 10 czerwca 2025 r. odbędzie się spotkanie Europejskich Dyrekcji ds. Polityki Architektonicznej (EDAP). Niestety w Polsce takiego stanowiska nie ma.

Kraje członkowskie UE przyjmujące polityki architektoniczne świadome są roli architektury oraz urbanistyki dla definiowania celów strategii funkcjonalno-przestrzennej państwa oraz planowania przestrzennego, jakości życia obywateli, dobrobytu gospodarczego, bezpieczeństwa, zrównoważonego rozwoju, ochrony dziedzictwa kulturowego, efektywności energetycznej. Polityki te mają na celu optymalizację kosztów funkcjonowania państwa oraz podnoszenie jakości przestrzeni publicznych, promowania zrównoważonego budownictwa i wspierania kultury architektonicznej. Deficyty państwa w tych obszarach generują wysokie koszty. Zgodnie z danymi Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przy Prezydium PAN (KPZK PAN) roczne koszty chaosu przestrzennego są szacowane powyżej 80 mld zł (dane

z roku 2020).¹ Przekłada się to na niedobory mieszkaniowe, problemy w zakresie infrastruktury publicznej, degradację dziedzictwa kulturowego, chaos urbanistyczny, degradację gospodarki lokalnej, ograniczenie procesów inwestycyjnych, obniżenie jakości życia mieszkańców. Polityki architektoniczne kreują rozwój miast i mniejszych ośrodków w sposób spójny, kompleksowy, zgodny z potrzebami społecznymi.

Już 6 grudnia 2012 r. sejmowe komisje Infrastruktury oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej uchwaliły dezyderat nr 4/4 do Prezesa Rady Ministrów w sprawie Polskiej Polityki Architektonicznej. Głównym postulatem było powołanie międzyresortowej komisji ds. Polskiej Polityki Architektonicznej która, w sposób skoordynowany i kompleksowy, przygotować miała projekt takiej Polityki i założenia koniecznych zmian legislacyjnych. Niestety nie doszło wtedy do powołania takiego zespołu.

Współczesne wyzwania cywilizacyjne, dalszy dynamiczny rozwój kraju, bezpieczeństwo społeczne i przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu powinny – w naszej ocenie – skutkować pilnym powołaniem przez Prezesa Rady Ministrów międzyresortowego Zespołu ekspertów, który przygotuje i przedłoży Radzie Ministrów projekt dokumentu Polskiej Polityki Architektonicznej. Liczymy, że Pani Przewodnicząca wraz z członkami Podkomisji wesprą tą inicjatywę.

Piotr Fokczyński, Architekt IARP

Prezes Krajowej Rady Izby Architektów RP

Piotr Gadomski, Architekt IARP

Wiceprezes Krajowej Rady Izby Architektów RP

¹ A. Kowalewski, T. Markowski, *Przemysław Śleszyński, Kryzys Polskiej Przestrzeni. Źródła, skutki i kierunki działań naprawczych*, Warszawa 2020 r., s. 3.